

Кравченко Андрій Володимирович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
факультету підготовки фахівців для органів
досудового розслідування Одеського
державного університету внутрішніх справ
*Науковий керівник: Маковій Віктор
Петрович*, завідувач кафедри цивільно-
правових дисциплін Одеського державного
університету внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент

ГРАМАТИЧНЕ ТА ЮРИДИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНА «КАСАЦІЙНІ ФІЛЬТРИ»

Уведення «касаційних фільтрів» вказує на тенденцію до підвищення вимог до кваліфікації адвокатів та збільшення обсягу роботи на стадії касаційного оскарження як для представників сторін, так і для Верховного Суду. Процес формування якісно нового підходу до визначення питання допустимості касаційної скарги та запровадження нових касаційних фільтрів було започатковано внесенням змін до процесуальних кодексів Законом України від 03 жовтня 2017 року № 2147-VIII, який набрав чинності 15 грудня 2017 року. [1, с. 4]

Сучасні касаційні фільтри породжують низку проблем та аспектів. Наприклад, термін «касаційні фільтри» не має чіткого визначення в чинному Цивільному процесуальному кодексі України. Також не встановлено чіткого переліку підстав, за якими можна відхилитися від правових висновків Верховного Суду та існують розбіжності у формулюванні схожих правовідносин.

Цікавою є думка секретаря Пленуму Верховного Суду Дмитра Лупеника: “Застосування касаційних фільтрів ще на стадії відкриття касаційного провадження, без наявності матеріалів справи, з доволі складним механізмом оцінки норм права та обставин конкретної справи, є доволі сумнівним задумом законодавця. Однак суд зобов’язаний його виконувати, хоча мав би це робити лише при попередньому розгляді справи, після відкриття касаційного провадження”. [2, с. 4]

Взагалі юридичне значення поняття «касаційні фільтри» – це обов’язковий елемент самообмеження юрисдикції Верховного суду, який дозволяє відмежувати суд касаційної інстанції як незвичайну стадію процесу від звичайної процесуальної діяльності. [1, с. 7]

Необхідність обґрунтованості та справедливості касаційних фільтрів базується на тому, що вони повинні бути ефективними, при цьому не обмежувати доступ до суду та не порушувати права на

справедливий судовий розгляд. Концепція касаційних фільтрів включає в себе різноманітні загальні процесуальні перешкоди, такі як неможливість касаційного оскарження рішень, ухвалених у порядку спрощеного позовного провадження у менш важливих справах, або випадки відмови у відкритті касаційного провадження через необґрунтованість касаційної скарги.

Щодо граматичного значення, то важливим кроком до мінімізації правових помилок стало запровадження інституту зразкових справ, нової системи фільтрів касаційного оскарження. У майбутньому для запобігання правовим помилкам можливе використання інституту преюдиційного запиту, який існує у країнах Європейського Союзу. [3, с. 575]

У цивільному процесі термін «касаційні фільтри» може вказувати на фільтри або перешкоди, які застосовуються в процесі касаційного оскарження рішень судів. Граматично «касаційні» вказує на зв'язок цих фільтрів з касаційною інстанцією, і «фільтри» є іменником, який позначає обмеження, умови або критерії, за якими проводиться відсіювання справ або рішень, які можуть бути касаційно оскаржені. Такі фільтри можуть включати в себе вимоги щодо обґрунтованості апеляційних скарг, питання компетенції суду, важливості справи, терміни та інші аспекти, які регулюють процедуру касаційного оскарження.

Щодо впливу введення касаційних фільтрів на роботу адвокатів, касаційні фільтри можуть вплинути на роботу адвокатів, але точний характер цього впливу залежить від конкретних обставин та правил, які встановлюються для цих фільтрів. Якщо такі фільтри є обов'язковим обґрунтуванням апеляцій та касацій, то адвокати можуть мати більше роботи на стадії підготовки апеляційних та касаційних справ, оскільки їм доведеться докласти більше зусиль, щоб обґрунтувати необхідність розгляду справи у вищій інстанції. Якщо касаційні фільтри створюються для відсіювання слабких апеляційних або касаційних скарг, це може призвести до зменшення кількості справ, які досягають вищого суду. В такому випадку адвокати можуть бути менше завантажені, оскільки менше справ потрапляє на їх стіл.

Отже, провадження нових касаційних фільтрів в цілому є позитивним кроком і відповідає практиці зарубіжних країн. Однак, наявність нечітких норм, які визначають касаційні фільтри, відсутність чітких визначень та незмінність процедур розгляду справ судом першої та апеляційної інстанції може створити значні труднощі на шляху до досягнення головної мети – побудови системи суду права на основі касаційної інстанції.

Список використаних джерел

1. Ткачук Н.В. Фільтри касаційної скарги в дії: ефективність механізму. Львів, 2021, 9 с. URL: <http://surl.li/mrgye> (дата звернення: 30.10.2023).

2. Луспенник Д.О. Застосування касаційних фільтрів має бути справедливим і зрозумілим, Київ, 2021. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1203326/> (дата звернення: 30.10.2023).

3. Гаврилюк С.В. Загальнотеоретичні основи дослідження юридичної посилки (питання методології). Київ: Юридичний журнал “Право України” науково-практичне фахове видання, 2022, 575 с. URL: https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/pravoukr-2014-1-pravo_ukr_1_14.pdf?id=ef4bad04-27c0-4886-a023-18b19ca0ea76 (дата звернення: 30.10.2023).

Лосюк Тарас Тарасович,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра факультету забезпечення державної безпеки Київського інституту Національної гвардії України

Науковий керівник: Посмітна Вікторія Віталіївна, професор кафедри мовної підготовки Київського інституту Національної гвардії України, кандидат філологічних наук, доцент

КОМУНІКАЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ ПРАВООХОРОНЦІВ ІЗ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ВОЄННИЙ ЧАС

Сьогодні засоби масової інформації (ЗМІ) називають четвертою гілкою влади. Дійсно, суспільну комунікацію сьогодні неможливо уявити без діяльності преси, радіо, телебачення [4]. Особливо помітним вплив медіазасобів на суспільство стає у воєнний час. Під час воєнних конфліктів і після їх завершення ЗМІ відіграють особливо важливу роль, оскільки формують думку суспільства про конкретне явище та його наслідки [1].

ЗМІ здатні формувати громадську думку, ставлення до тієї чи іншої події, політичного або військового діяча, але так само вони здатні й поширювати пропаганду. Актуальність дослідження зумовлена стрімким зростанням можливостей масмедіа та викликами інформаційної агресії.

Мета цього дослідження – виявити особливості комунікації військових правоохоронців зі ЗМІ у воєнний час.

Війна РФ проти України – це не лише предмет геополітичного занепокоєння, а й поле битви в медіапросторі. Саме виникнення таких понять, як «інформаційна війна», «медіаагресія», «інформаційна безпека», свідчить не тільки про тісний зв'язок масмедіа з конфліктними ситуаціями, а й про те, що у збройних конфліктах